

به نام خدا

مشکلات عدم یادگیری در دانش آموزان و ایجاد راه حل

مولفان :

فاطمه علیشاهی

سیده فاطمه حسینی دنگلانی

سیده فاطمه زهرا حسینی دنگلانی

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۳)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه: علیشاهی، فاطمه، ۱۳۶۴
عنوان و نام پدیدآور: مشکلات عدم یادگیری در دانش آموزان و ایجاد راه حل / مولفان
فاطمه علیشاهی، سیده فاطمه حسینی دنگلانی، سیده فاطمه زهرا حسینی دنگلانی.
مشخصات نشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری: ۲۱۵ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۰۸-۰۲۲-۶
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: دانش آموزان - مشکلات عدم یادگیری - ایجاد راه حل
شناسه افزوده: حسینی دنگلانی، سیده فاطمه، ۱۳۶۵
شناسه افزوده: حسینی دنگلانی، سیده فاطمه زهرا، ۱۳۷۰
رده بندی کنگره: PNY۱۳۷
رده بندی دیویی: ۸۰۹/۲۶۱
شماره کتابشناسی ملی: ۹۴۹۳۸۶۹
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نام کتاب: مشکلات عدم یادگیری در دانش آموزان و ایجاد راه حل
مولفان: فاطمه علیشاهی - سیده فاطمه حسینی دنگلانی - سیده فاطمه زهرا حسینی دنگلانی
ناشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)
صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۳
چاپ: زیرجد
قیمت: ۲۱۵۰۰۰ تومان
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب‌رسان:
<https://chaponashr.ir/ketabresan>
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۴۰۸-۰۲۲-۶
تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
چکیده :	۱۳
۱. مشکلات توجه و تمرکز	۱۳
۲. مشکلات انگیزشی	۱۴
۳. مشکلات خانوادگی	۱۴
۴. مشکلات زبان و فهم	۱۴
۵. مشکلات عاطفی و روانی	۱۵
۶. مشکلات یادگیری خاص	۱۵
۷. مشکلات فیزیکی و بهداشتی	۱۵
۸. مشکلات مدیریتی و سازمانی	۱۵
۹. مشکلات اجتماعی و فرهنگی	۱۶
۱۰. مشکلات آموزشی و تدریس	۱۶
۱۱. مشکلات ارزیابی	۱۶
۱۲. مشکلات ارتباطی بین معلم و دانش آموز	۱۶
۱۳. مشکلات مدیریت زمان	۱۷
۱۴. مشکلات تکنولوژیکی	۱۷
۱۵. مشکلات خودباوری	۱۷

علل بروز اختلالات یادگیری	۱۹
عوامل بیوشیمیایی موثر در بروز اختلالات یادگیری	۲۰
از جمله عوامل پیش از تولد عبارتند از:	۲۰
از عوامل هنگام تولد می‌تواند به مواردی چون:	۲۰
از عوامل بعد از تولد عبارتند از:	۲۱
عوامل آموزشی موثر در بروز اختلالات یادگیری	۲۱
انواع اختلالات یادگیری	۲۱
درمان اختلالات یادگیری	۲۱
مقدمه :	۲۷
فصل اول	۲۹
نقص در روش‌های تدریس و کمبود منابع آموزشی	۲۹
مشکلات شخصی و خانوادگی و مسائل مربوط به سلامت روان	۲۹
اختلالات یادگیری و محیط‌های آموزشی نامناسب	۳۰
راه‌حل‌ها برای مشکلات عدم یادگیری	۳۰
پشتیبانی روانی و مشاوره و تشخیص و پشتیبانی از اختلالات یادگیری	۳۱
مشکلات عدم یادگیری در دانش‌آموزان	۳۱
۱. نقص در روش‌های تدریس	۳۱
۲. کمبود منابع آموزشی	۳۲
۳. مشکلات شخصی و خانوادگی	۳۲

۴. مسائل مربوط به سلامت روان ۳۲
۵. اختلالات یادگیری ۳۲
۶. محیط‌های آموزشی نامناسب ۳۲
۷. عدم توجه به تفاوت‌های فردی ۳۳
۸. نقص در انگیزش ۳۳
۹. فشارهای آموزشی زیاد ۳۳
۱۰. کمبود حمایت والدین ۳۳
- راه‌حل‌ها برای مشکلات عدم یادگیری ۳۳
۱. استفاده از روش‌های تدریس متنوع ۳۳
۲. افزایش دسترسی به منابع آموزشی ۳۴
۳. پشتیبانی روانی و مشاوره ۳۴
۴. تشخیص و پشتیبانی از اختلالات یادگیری ۳۴
۵. بهبود محیط‌های آموزشی ۳۴
۶. توجه به تفاوت‌های فردی ۳۵
۷. افزایش انگیزه دانش‌آموزان ۳۵
۸. مدیریت فشارهای آموزشی ۳۵
۹. حمایت و مشارکت والدین ۳۵
۱۰. برنامه‌های آموزشی اضافی ۳۶
- اهمیت پژوهش : ۴۲

هدف پژوهش :	۴۴
فرضیه‌های پژوهش :	۴۴
تعریف مفاهیم :	۴۵
کودکان دارای اختلالات یادگیری:	۴۵
تعریف عملیاتی :	۴۶
ناتوانی یادگیری:	۴۶
تعریف عملیاتی :	۴۶
کودک پیش دبستانی :	۴۷
فصل دوم	۴۹
اختلالات یادگیری:	۴۹
تعاریف اختلالات یادگیری	۵۱
تعاریف مختلف نارسائیهای ویژه در یادگیری:	۵۶
طبقه‌بندی ویژگیهای کودکان با اختلال یادگیری :	۶۲
اختلال توجه:	۶۳
اختلال یادگیری تحصیلی :	۶۴
بررسی نظریه‌های پیشین اختلالات یادگیری :	۶۴
نظریه‌های مربوط به اختلال یادگیری :	۷۷
۱- نظریه‌های دیداری - حرکتی	۷۷
۲- نظریه‌های کوتاهی دامنه توجه :	۷۹

- ۳- تئوری غلبه طرفی مغز: ۸۰
- ۴- نظریه ضایعات ضعیف مغز: ۸۳
- ۵- نظریه تأخیر در رشد: ۸۴
- شیوع اختلال یادگیری : ۸۵
- سبب شناسی : ۸۸
۱. عوامل ارگانیکی و زیستی: ۸۹
۲. عوامل ژنتیکی : ۹۰
۳. عوامل درونی : ۹۱
۴. عوامل محیطی : ۹۳
۵. عوامل آموزشی : ۹۵
- رشد شناختی : ۹۶
- هوش و پیشرفت: ۱۰۲
- سازگاری اجتماعی : ۱۰۴
- نابهنجاریهای محیط، عقب ماندگی ذهنی، و یا پریشانی های عاطفی: . ۱۰۵
- آشفته گی های عاطفی دوران کودکی : ۱۰۷
- ویژگیهای شخصیتی و رفتاری کودکان دارای اختلالات یادگیری: ... ۱۰۸
- مشکلات تشخیصی و رفتاری کودکان مبتلا به اختلالات یادگیری : ۱۱۱
- اولیاء دانش آموزان ناتوان در یادگیری ۱۱۶
- نارسائیهای ویژه در یادگیری و بزهکاری ۱۱۸

- راهنمادهای رویاروی در کودکان با نیازهای ویژه: ۱۱۹
۱. کودکان با محدودیت شناختی: ۱۱۹
۲. کودکان با مشکلات رفتاری و هیجانی شدید: ۱۱۹
۳. کودکان با نقص جسمی: ۱۲۰
- مشکل تعریف: ۱۲۲
- دقت انتخابی: ۱۲۴
- بیش جنبی و حواس پرتی: ۱۲۴
- ارزشیابی رفتاری: ۱۲۷
- ترکیب حسی، حرکتی ۱۳۰
- رشد و تکامل حرکتی: ۱۳۳
- اصول رشد تکامل حرکتی: ۱۳۵
- رابطه هوش با مهارت‌های ادراکی: ۱۳۶
- اصول مهارت‌های حرکتی ۱۳۹
- ادراک و فرایند ادراکی - حرکتی: ۱۴۳
- رفتار حرکتی: ۱۴۵
- سالهای کودکی: زبان و رشد شناختی (زبان و ارتباط) ۱۴۷
- مشکلات زبان گفتاری: ۱۵۰
- تاریخچه نقص توجه همراه با بیش‌فعالی (ADHD) ۱۵۳
- اختلال بیش‌فعالی - نقص در توجه ۱۵۶

عوامل روانی - اجتماعی	۱۵۸
ملاک‌های تشخیص برای اختلال بیش‌فعالی - نقص در توجه	۱۵۹
بیش‌فعالی:	۱۶۰
تکانشگری:	۱۶۱
علل افت تحصیلی	۱۶۳
کاستی توجه در کودکان پر جنب و جوش	۱۶۴
اختلال بیش‌فعالی با نقص توجه:	۱۶۶
ناتوانیهای سرعت ادراکی:	۱۶۷
دقت و توجه در کودکان دارای ناتوانیهای یادگیری:	۱۶۸
تشخیص درمان ناتوانیهای یادگیری:	۱۷۱
درمانهای آموزشی	۱۷۵
۱- آموزش وظیفه‌ای یا مهارتی:	۱۷۵
۲- آموزش توانایی و یا فرآیندی:	۱۷۵
۳. آموزش فرآیندی - وظیفه‌ای:	۱۷۵
۴. شیوه‌های درمان رفتاری و شناختی:	۱۷۶
پژوهشهای انجام شده در خارج از ایران:	۱۷۶
پژوهش انجام شده در ایران:	۱۹۲
نارسایی در یادگیری:	۱۹۲
فصل سوم	۱۹۹

۱۹۹	روش پژوهش
۱۹۹	طرح پژوهش :
۱۹۹	جامعه آماری
۲۰۰	نمونه روش نمونه گیری
۲۰۰	ابزار اندازه گیری پژوهش :
۲۰۱	روش اجرا:
۲۰۱	روش تحلیل آماری داده‌ها:
۲۰۳	فصل چهارم
۲۰۳	بحث و نتیجه گیری
۲۰۳	بحث و نتیجه گیری:
۲۰۸	محدودیت‌های پژوهش:
۲۰۹	پیشنهادها :
۲۱۱	منابع:
۲۱۵	REFEVENCES

چکیده :

یکی دیگر از راه‌حل‌های مهم برای مقابله با مشکلات عدم یادگیری، توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان است. معلمان باید به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان توجه کنند و روش‌های تدریسی را انتخاب کنند که متناسب با نیازهای هر دانش‌آموز باشد. استفاده از برنامه‌های آموزشی شخصی‌سازی شده می‌تواند به بهبود یادگیری کمک کند. همچنین، ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان از طریق تشویق، ارائه بازخورد مثبت، تعیین اهداف قابل دستیابی و ارتباط دادن محتوای آموزشی با زندگی واقعی می‌تواند به بهبود عملکرد تحصیلی آنها کمک کند. ایجاد محیط‌های حمایتی و مشارکت فعال والدین نیز می‌تواند نقش مؤثری در افزایش انگیزه و بهبود یادگیری دانش‌آموزان داشته باشد.

۱. مشکلات توجه و تمرکز

مشکلات توجه و تمرکز یکی از شایع‌ترین موانع یادگیری در دانش‌آموزان است. این مشکلات می‌تواند به دلیل اختلالات توجه مانند ADHD، عوامل محیطی نامناسب یا حتی مشکلات عاطفی و روانی باشد. برای حل این

مشکل، معلمان می‌توانند از روش‌های تدریس تعاملی و فعالیت‌های گروهی استفاده کنند که نیاز به تمرکز کوتاه‌مدت و مشارکت فعال دارند.

۲. مشکلات انگیزشی

کمبود انگیزه در دانش‌آموزان می‌تواند به دلیل عدم علاقه به موضوعات درسی، نداشتن اهداف روشن یا عدم حمایت از سوی خانواده و معلمان باشد. برای افزایش انگیزه، ایجاد محیطی حمایت‌کننده و مشوق، تعیین اهداف کوتاه‌مدت و دستیافتنی و استفاده از روش‌های تدریس جذاب و تعاملی می‌تواند مفید باشد.

۳. مشکلات خانوادگی

مسائل خانوادگی مانند تنش‌ها، مشکلات مالی یا عدم حمایت عاطفی می‌تواند تاثیر منفی بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان داشته باشد. همکاری معلمان با والدین و مشاوران مدرسه برای شناسایی و حل این مشکلات می‌تواند به بهبود شرایط یادگیری کمک کند.

۴. مشکلات زبان و فهم

دانش‌آموزانی که زبان مادری‌شان با زبان تدریس متفاوت است یا کسانی که مشکلات یادگیری زبان دارند، ممکن است در فهم دروس دچار مشکل شوند. استفاده از روش‌های چندرسانه‌ای و تصویری، تدریس دوزبانه و برنامه‌های تقویتی زبان می‌تواند به این دانش‌آموزان کمک کند.

۵. مشکلات عاطفی و روانی

اضطراب، افسردگی و سایر مشکلات روانی می‌تواند بر توانایی یادگیری دانش‌آموزان تاثیر منفی بگذارد. ارائه حمایت روانی از طریق مشاوران مدرسه، ایجاد محیطی امن و مثبت و برنامه‌های آموزشی مربوط به مهارت‌های زندگی می‌تواند به کاهش این مشکلات کمک کند.

۶. مشکلات یادگیری خاص

دانش‌آموزانی که دارای اختلالات یادگیری خاصی مانند دیسلکسیا یا دیسگرافیا هستند، نیاز به روش‌های آموزشی خاص و برنامه‌های فردی دارند. ارزیابی تخصصی و ارائه برنامه‌های آموزشی متناسب با نیازهای این دانش‌آموزان می‌تواند موثر باشد.

۷. مشکلات فیزیکی و بهداشتی

مشکلات جسمانی مانند نارسایی شنوایی یا بینایی و یا مشکلات بهداشتی می‌تواند بر یادگیری دانش‌آموزان تاثیرگذار باشد. ارزیابی و تشخیص به‌موقع این مشکلات و فراهم کردن تسهیلات و تجهیزات لازم مانند عینک یا سمعک می‌تواند به بهبود یادگیری کمک کند.

۸. مشکلات مدیریتی و سازمانی

نظام آموزشی نامناسب، کلاس‌های شلوغ و کمبود منابع آموزشی می‌تواند به مشکلات یادگیری منجر شود. بهبود مدیریت مدارس، کاهش تعداد دانش‌آموزان در کلاس‌ها و افزایش منابع و تجهیزات آموزشی می‌تواند به حل این مشکلات کمک کند.

۹. مشکلات اجتماعی و فرهنگی

تفاوت‌های اجتماعی و فرهنگی می‌تواند باعث احساس ناتوانی یا عدم پذیرش در دانش‌آموزان شود. برنامه‌های آموزشی چندفرهنگی و افزایش آگاهی معلمان و دانش‌آموزان درباره تفاوت‌های فرهنگی می‌تواند به کاهش این مشکلات کمک کند.

۱۰. مشکلات آموزشی و تدریس

روش‌های تدریس سنتی و غیرجذاب می‌تواند منجر به کاهش علاقه و انگیزه در دانش‌آموزان شود. استفاده از روش‌های تدریس نوین، تعاملی و مبتنی بر فناوری‌های جدید می‌تواند به بهبود یادگیری کمک کند.

۱۱. مشکلات ارزیابی

ارزیابی‌های ناعادلانه و نامناسب می‌تواند به کاهش اعتماد به نفس و انگیزه دانش‌آموزان منجر شود. استفاده از ارزیابی‌های چندگانه و متنوع که توانایی‌ها و استعداد‌های مختلف دانش‌آموزان را در نظر می‌گیرد، می‌تواند به بهبود عملکرد تحصیلی کمک کند.

۱۲. مشکلات ارتباطی بین معلم و دانش‌آموز

عدم ارتباط موثر و مناسب بین معلم و دانش‌آموز می‌تواند به مشکلات یادگیری منجر شود. آموزش مهارت‌های ارتباطی به معلمان و ایجاد فضای باز برای بحث و گفت‌وگو در کلاس می‌تواند به بهبود این ارتباط کمک کند.

۱۳. مشکلات مدیریت زمان

عدم توانایی در مدیریت زمان و برنامه‌ریزی می‌تواند باعث مشکلات یادگیری شود. آموزش مهارت‌های مدیریت زمان و برنامه‌ریزی به دانش‌آموزان و والدین می‌تواند به بهبود عملکرد تحصیلی کمک کند.

۱۴. مشکلات تکنولوژیکی

استفاده نادرست یا ناآگاهی از فناوری‌های آموزشی می‌تواند به مشکلات یادگیری منجر شود. آموزش معلمان و دانش‌آموزان در زمینه استفاده بهینه از فناوری‌های آموزشی و فراهم کردن دسترسی به این فناوری‌ها می‌تواند به بهبود یادگیری کمک کند.

۱۵. مشکلات خودباوری

کمبود خودباوری و اعتماد به نفس در دانش‌آموزان می‌تواند به مشکلات یادگیری منجر شود. ایجاد محیطی حمایتی و تشویق‌کننده، فراهم کردن فرصت‌های موفقیت و استفاده از روش‌های آموزشی که به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا توانایی‌ها و استعداد‌های خود را بشناسند، می‌تواند به بهبود خودباوری و یادگیری کمک کند.

مشکلات یادگیری دانش‌آموزان می‌تواند دلایل متعددی داشته باشد و راه‌حل‌های متنوعی نیز برای هر یک از این مشکلات وجود دارد. با شناخت دقیق مشکلات و ارائه راه‌حل‌های مناسب، می‌توان به بهبود فرآیند یادگیری و افزایش موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان کمک کرد. حمایت